

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Bc. Ondřeje Šafránka ve věci

žalobce: **SPRÁVA JEZŮ a.s.**, IČO: 26198657
sídlem Václavské náměstí 808/66, 110 00 Praha 1
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Hartmannem
sídlem Sokolovská 5/49, 186 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

za účasti osoby
zúčastněné na **Asociace vodní turistiky a sportu**, IČO: 08159386
řízení: sídlem Ing. Fr. Janečka 511, 257 41 Týnec nad Sázavou

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2023, č. j. MZP/2023/530/283,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2023, č. j. MZP/2023/530/283, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, (dále jen Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

„správní orgán prvního stupně“) ze dne 5. 8. 2022, č. j. KUUK/119843/2022, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím rozhodl správní orgán prvního stupně o žádosti žalobce tak, že mu **nepovoluje výjimku** podle § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále jen „zákon o ochraně přírody“) ze zákazů dle § 50 zákona o ochraně přírody škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů (zejména je rušit, zraňovat, usmrcovat, poškozovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla) u zvláště chráněných druhů živočichů: mník jednovousý (*Lota lota*), jelec jesen (*Leuciscus idus*), vranka obecná (*Cottus gobio*), střevele potoční (*Phoxinus phoxinus*), skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) **pro záměr provozu poklopového uzávěru** na jezu na řece Ohři na pozemku č. st. XA v k. ú. X (dále jen „záměr provozu poklopového uzávěru“) z důvodu neprokázání převahy jiného veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody (výrok I prvostupňového rozhodnutí); dále že mu **povoluje výjimku** podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody ze zákazů dle § 50 zákona o ochraně přírody škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů **pro záměr provozu malé vodní elektrárny Lenešice a rybího přechodu** na jezu na řece Ohři na pozemcích č.st. XA, č. st. XB, p. č. XC v k.ú. X a č. st. XD, p. č. XE v k. ú. XF (dále jen „záměr provozu MVE a rybího přechodu“) s tím, že výjimka se vztahuje na chráněné druhy, které jsou již uvedeny v tomto rozsudku při citaci výroku I. prvostupňového rozhodnutí, a že tato výjimka se povoluje ze zákazu rušení, zraňování, usmrcování, poškozování jejich vývojových stádií nebo jimi užívaných sídel v souvislosti s provozem MVE a rybího přechodu při splnění stanovených podmínek.

2. Žalobce současně požadoval, aby soud zrušil i prvostupňové rozhodnutí a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

Žaloba

3. Žalobce prvotně namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, když jeho odůvodnění je dle žalobce konstruováno složitě, a pro žalobce je obtížně sledovatelné, jakým způsobem byly vypořádány jeho námítky. Žalovaný přitom vypořádal jeho odvolací námítky tak, že převzal a v řadě případů pouze zkopíroval text stanoviska správního orgánu prvního stupně, uvedeného v dokumentu „předání odvolání a spisu odvolacímu orgánu“, aniž zaujal své kvalifikované stanovisko.
4. Žalobce dále namítal porušení dispoziční zásady ve smyslu § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), neboť správní orgán prvního stupně překročil meze řízení o žádosti a rozhodl v odchylném rozsahu. Žalovaný pak v rozporu s předloženými podklady žádosti a dalšími důkazy ve spise posuzoval odvolání pohledem správního orgánu prvního stupně, nikoliv ve smyslu § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu. Žalobce zdůraznil, že záměrem nebylo provozování MVE a provozování poklopového uzávěru, jak uvádí žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale dle předložené žádosti jím byla realizace výstavby poklopového uzávěru (dodatečné povolení stavby) a s tím související úprava rybího přechodu.
5. Žalobce dále uvedl, že v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítal bezdůvodné a svévolné rozšíření identifikace vlivů provozu MVE, rybího přechodu a poklopového uzávěru i podle § 45i zákona o ochraně přírody, ačkoliv správní orgán prvního stupně vydal již dne 8. 4. 2015 Stanovisko č. j. 1548/ZPZ/2015/N-2215 k záměru „MVE Lenešice – rybí přechod a poklopový uzávěr“ z hlediska možného ovlivnění evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí dle § 45i zákona o ochraně přírody (dále jen „Stanovisko“) s tím, že lze vyloučit možnost, že by tento záměr mohl mít samostatně či ve spojení s jinými

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvosti EVL či ptačích oblastí v územní působnosti Krajského úřadu Ústeckého kraje. V situaci, kdy žalobce disponoval Stanoviskem, bylo dle žalobce řízení o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody provedeno v rozporu se zákonem, neboť správní orgán prvního stupně nebyl v tomto řízení oprávněn provádět jakousi „revizi“ uvedeného Stanoviska, které je dle § 45g zákona o ochraně přírody závazným stanoviskem pro správní orgán vydávající povolení výjimky. Dle žalobce, pokud jde o vztah § 45g k § 45i zákona o ochraně přírody, dojde-li ke kolizi těchto dvou ustanovení, postupuje se přednostně podle § 45i zákona o ochraně přírody.

6. Žalobce dále namítal, že nemá oporu v dokazování (nesprávné) tvrzení, že provoz poklopuvého uzávěru je funkčně závislý na provozu samotné MVE, neboť ten lze provozovat i bez závislosti na provozu MVE; jde o samostatné technologické zařízení (stavba vodního díla) a jeho provozování je závislé pouze na nastavení řídicího systému či ručně obsluhou. Pokud jde o poukaz žalovaného na to, že žalobce netvrdil, že samotnou MVE lze provozovat bez udělení výjimky, pak tento je mimo prostor správního uvažování, když podaná žádost o výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody se provozu MVE netýkala.
7. Žalobce shledával nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí i pro nedostatek důvodů, pokud žalovaný tvrdil, že nelze u předloženého záměru oddělit negativní vliv provozu od realizace záměru, neboť právě provozem může docházet a u předmětné klapky také zjevně dochází, ke změně významnosti vlivu z přijatelného (z hlediska předmětu ochrany) až po významně nepřijatelný. Dle žalobce žalovaný přitom zcela ignoroval Stanovisko, odborné posudky a vyjádření přiložené k žádosti, aniž by jako odvolací orgán prokázal opak.
8. Dále žalobce namítal, že zdůvodnění časového omezení doby platnosti výjimky pro provoz MVE a rybího přechodu žalovaným nemá oporu v zákoně ani v judikatuře Nejvyššího správního soudu, neboť rozhodnutí o povolení výjimky musí být vydáno před rozhodnutím o umístění stavby. Žalobce zdůraznil, že má k dispozici pravomocné územní rozhodnutí Městského úřadu Louny, odboru stavebního úřadu ze dne 10. 5. 2017, č. j. MULNCJ 35667/2017, přičemž k žádosti o vydání územního rozhodnutí předložil i rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody k realizaci záměru „MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace poklopuvého uzávěru, č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD-694. S ohledem na skutečnost, že platnost výjimky skončila v průběhu stavebního řízení, bylo nutné požádat o novou výjimku a stavební řízení bylo přerušeno. Žalobce má za to, že postup správních orgánů je v rozporu s principy právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, a lze jej označit za nepřipustnou libovůli. K průběžné, periodické či námatkové kontrole má přitom orgán ochrany přírody a vodoprávní orgán jiné zákonné nástroje a při zjištění zásadních nedostatků mohou tyto státní orgány učinit příslušná opatření. Z právních předpisů ani soudní judikatury nevyplývá, že povolená výjimka by měla být vždy pouze na určité období a následně že by mělo být povinností provozovatele uskutečněného záměru žádat opětovně o výjimku novou. Dle žalobce se jedná o tzv. salámovou metodu, kterou odmítl i Nejvyšší správní soud.
9. Žalobce dále namítal způsob, jakým žalovaný vypořádal jeho odvolací námitku týkající se „Identifikace možných vlivů“. Správní orgán prvního stupně totiž dle žalobce neposuzoval stav rozhodný pro povolení výjimky odpovídající místním poměrům, ale jako výchozí stav vzal fiktivní případ řeky bez umělého vzdutí a překážek pro migraci ryb; použil pouze obecné poznatky jednak z Programového projektu č. TB010MZP066 prosinec 2013, který hodnotí z celosvětového a celostátního hlediska vliv výstavby a provozu malých vodních elektráren na vodní a okolní prostředí s důrazem na vyhodnocení dopadů na změnu přirozených průtoků a migrační průchodnosti a jednak ze Zpracování koncepčního přístupu Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

k zvyšování průchodnosti řek včetně zanesení do systému GIS - TB010MZP065; k identifikaci možných vlivů na místě samém se však správní orgán prvního stupně nikterak nevyjádřil.

10. Žalovaný se pak v napadeném rozhodnutí odvolal na „Posouzení dopadů navýšení jezu na Ohři v obci Březno“ zpracované doc. Ing. Pavlem Fošumpaurem z března 2011 s tím, že je po navýšení jezové konstrukce o 0,5 m délka vzdutí cca 5 km. Toto konstatování však není dle žalobce pravdivé, neboť podle tohoto dokumentu, ale i dalšího posouzení Biologické průzkumy a posouzení záměru doc. Ing. Fošumpaeura z dubna roku 2014 je délka vzdutí při zvýšení jezu o 0,5 m o celých 300 metrů kratší, než tvrdí žalovaný. Tato skutečnost má dle žalobce bezprostřední vliv na tvrzenou potamalizaci, jako „významný zásah do zájmů přírody“.
11. Stejně tak nemá dle žalobce oporu ve správním spise tvrzení správních orgánů obou stupňů o výškách hladin v oblasti vzdutí jezu a poklopového uzávěru o 0,5 m; dále o tom, že dochází k trvalému zaplavení biotopu plochých, periodicky přelavovaných říčních náplavů, změnám teplotního režimu, kyslíkového režimu, usazování sedimentů a rozkladných procesů v nadjezí, že dochází ke zpomalení rychlosti proudění vody a tím i ke snížení unášecí síly a tím k usazování jemnějších sedimentů.
12. Žalobce poukázal na to, že správní orgán prvního stupně vyžádal od Povodí Ohře, státní podnik, stanovisko o délkách jezových zdrží, které nebylo aktuální a současně odkázal na výsledek modelového výpočtu Doc. Ing. Fošumpaeura z března 2011. Správní orgány přitom provedly čtení výsledků tohoto modelového výpočtu v rozporu s tímto výpočtem, neboť z nich nevyplývá ohrožení až zánik biotopů, především pro vevrubu tupého. Ačkoliv žalobce předložil řadu posudků, odborných posouzení a zpráv uznávaných odborníků dané problematiky, správní orgány svá tvrzení nepodložily ničím, a předložené dokumenty vyložily podle svého názoru.
13. Žalobce dále vytýkal žalovanému, že ač v odvolacích námitkách uváděl, že se správní orgán prvního stupně v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí převážně věnoval provozování MVE a rybího přechodu v předchozích letech (od roku 2011), což vůbec nesouvisí s posuzováním záměru „MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace poklopového uzávěru“, žalovaný tyto námitky jako nedůvodné odmítal a omezil se pouze na konstatování souhlasu s názorem prvostupňového správního orgánu. Takovýto postup žalovaného je dle žalobce v rozporu s § 89 odst. 2 správního řádu a se zásadou zákonnosti a zásadou zneužití správního uvážení dle § 2 správního řádu.
14. Žalobce dále namítal, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nikterak nevypořádal s Nařízením Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. 12. 2022 (dále jen „nařízení“), kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů, které žalobce zaslal žalovanému s žádostí, aby při svém rozhodnutí o odvolání vzal toto nařízení na vědomí. Přitom toto nařízení je zásadním dokumentem, který stanoví převažující veřejný zájem proti předpisům o životním prostředí. Žalobce jím sice neargumentoval v odvolání, avšak v době vydání rozhodnutí žalovaného již byl více než tři měsíce účinný.
15. Žalobce zopakoval, že již v roce 2015 bylo vydáno rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody k realizaci záměru „MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace poklopového uzávěru (č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD694), které bylo podkladem pro vydání územního řízení a stavebního řízení. Protože v průběhu stavebního řízení vypršela doba platnosti, bylo nutné požádat o vydání nového povolení výjimky. Správní orgány přitom použily toto rozhodnutí pouze k tomu, aby vyhodnotily, jak bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobcem plněno, resp. co žalobce z podmínek v povolení výjimky nesplnil. K tomu však neměly správní orgány žádné zákonné zmocnění. Dle žalobce se měly zabývat otázkou, v čem se změnily skutkové okolnosti, případně právní úprava oproti správnímu řízení ve věci povolení výjimky dle § 56 ZOPK v roce 2015, v němž výjimka povolena stejným správním úřadem byla. Dle žalobce byla v tomto případě porušena zásada legitimního očekávání. K tomu citoval pasáže z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40.

Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl, neboť veškeré žalobní námitky má za nedůvodné. Žalovaný má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s příslušnými právními předpisy a je přezkoumatelné. Vzhledem k tomu, že žalobní argumentace je vesměs shodná s argumentací, kterou žalobce uplatnil v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, odkázal žalovaný na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na závěry správního orgánu prvního stupně. Žalovaný přitom zdůraznil skutečnost, že žalobce postavil jezovou klapku bez pravomocně ukončeného stavebního řízení a vydaného povolení ke stavbě.
17. K ostatním žalobním námitkám pak žalovaný uvedl, že pokud jde o identifikaci možných vlivů na místě samém, pak v prvostupňovém rozhodnutí jsou vypsány všechny potenciální vlivy, které může mít výstavba a provoz malé vodní elektrárny podle metodických materiálů Ministerstva životního prostředí, následně jsou tyto potenciální vlivy upřesněny a konkretizovány na posuzovaný případ provozu MVE Lenešice.
18. K žalobní námitce, že nebylo odůvodněno ani prokázáno ohrožení až zánik biotopů, především pro velevruba tupého, žalovaný uvedl, že tento závěr byl správním orgánem prvního stupně jasně a srozumitelně vysvětlen na str. 13 prvostupňového rozhodnutí včetně odkazů na použité podklady.
19. K žalobní námitce, že se žalovaný vyjádřil k odvolacím námitkám neurčitě bez věcných a právních argumentů, žalovaný uvedl, že nebylo potřeba, aby se podrobněji vyjadřoval, neboť argumenty včetně odkazů na podkladové materiály byly uvedeny již v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, přičemž obě rozhodnutí správních orgánů je nutné posuzovat jako celek.
20. K žalobní námitce, v níž žalobce argumentoval záměrem „MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace poklopového uzávěru“, žalovaný konstatoval, že žádost byla podána pro záměr nazvaný „MVE Lenešice – rybí přechod a poklopový uzávěr“ a pro tento záměr bylo vedeno správní řízení.
21. K námitce, že nezohlednil nařízení, žalovaný uvedl, že toto nařízení zavádí vyvratitelnou domněnku převažujícího veřejného zájmu u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, přičemž tato domněnka byla správním orgánem prvního stupně ve správním řízení o vydání výjimky vyvrácena.
22. K poukazu žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015 40, žalovaný uvedl, že tento se týkal záměru „Plavební stupeň Přelouč II“, k němuž nemá žádné informace, a není zřejmý vztah k napadenému rozhodnutí.

Replika žalobce

23. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž k vyjádření žalovaného, týkajícího se jeho žalobní námitky ve vztahu k identifikaci možných vlivů, uvedl, že na stranách Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

prvostupňového rozhodnutí, na které žalovaný odkazoval se hodnotí „veřejné zájmy“ při provozu MVE bez poklopuvého uzávěru a s poklopuvým uzávěrem, ačkoliv jak bylo v odvolání a následně v žalobě uvedeno, provoz MVE Lenešice nebyl, resp. neměl být, hodnocen, neboť žádost o vydání výjimky dle § 56 ZOPK byla výhradně na záměr „stavební úprava rybího přechodu a instalace jezového poklopuvého uzávěru“ .

24. Žalobce trval na tom, že žalovaný jakožto odvolací orgán postupoval zcela formalisticky, pokud učinil závěr o neoprávněnosti odvolací námitky žalobce, týkající se možných vlivů výstavby a provozu MVE. Správní orgán prvního stupně totiž v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí používal pouze neurčité, obecné pojmy a fráze bez důkazní opory.
25. Dle žalobce správní orgán prvního stupně operuje s nepravdivými a hrubě zkreslujícími údaji, které nemají oporu v dokazování. Tvzení, že navýšením jezu poklopuvým uzávěrem dochází ke ztrátě či výraznému pozměnění biotopu posuzovaných zvláště chráněných druhů v délce 1 km vodního toku, je zcela nepravdivé a zavádějící, neboť jak se v žalobě uvádí, ve studii doc. Ing. Fošumpauera „Posouzení dopadů navýšení jezu na Ohři v obci Březno“, je délka vzdutí, ale i jeho výška, dána velikostí průtoků ve vodním toku. Není tedy paušální celoroční a nečiní jeden kilometr. Prodloužené vzdutí poklopuvým uzávěrem tak činí v závislosti na průtoku 200-500 metrů s výškou vody, kde při průtoku Q90d (45 m³/s) není rozdíl hladin bez poklopu a s poklopem (poklop se při tomto průtoku plně sklápí) vůbec žádný, při průtoku Q180d (25,4 m³/s) je rozdíl při délce vzdutí 3,416 km o 2 cm vyšší a při délce vzdutí 3,920 km o 1 cm vyšší. Při průtoku Q355d (5,1 m³/s) by byl rozdíl v prodlouženém vzdutí 6 cm (4,212 km) a např. ve staničení 4,507 jsou to jen 3 cm, přičemž při tomto průtoku MVE není v provozu. Žalobce zdůraznil, že průtok 5,1 m³/s je zcela výjimečný, neboť dotace vody z Nechranické přehrady je min. 8 m³/s.
26. Žalobce má rovněž za to, že je nepravdivé tvrzení správních orgánů, že biotopy proudící vody v řece Ohři jsou stávajícími jezy významně degradovány. Soustava jezů na řece Ohři (s možnými výjimkami) včetně Nechranické přehrady tu stojí více než 50 let, a je tudíž nepravděpodobné, aby se vyskytovaly jiné biotopy než ty, které vznikaly v průběhu trvání současného stavu. Tuto skutečnost původně potvrdil i správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí o povolení výjimky dle § 56 ZOPK ze dne 28. 4. 2015, č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD-694.
27. K tvrzení žalovaného, že vyvratitelná domněnka převažujícího veřejného zájmu v oblasti energie z obnovitelných zdrojů (zavedená nařízením) byla krajským úřadem vyvrácena, žalobce poukázal na to, že toto tvrzení není pravdivé v situaci, kdy v době vydání prvostupňového rozhodnutí nebylo toto nařízení ještě zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie a správní orgán prvního stupně tedy neměl co porovnávat. Žalovaný však již byl povinen k tomuto nařízení přihlížet.

Doplnění žaloby

28. Žalobce doplnil svou žalobu podáním ze dne 16. 5. 2025. V něm přdestřel, že rozhodnutí správních orgánů vycházela z předpokladů, že poklopuvým uzávěr je samostatně posuzovanou stavbou vyžadující stavební povolení, a že důsledkem zprovoznění a využití poklopuvého uzávěru bude vzdouvání hladiny nad úroveň, která byla žalobci povolena jiným správním rozhodnutím.
29. V mezidobí však byl předpoklad, že uvedený poklopuvým uzávěr je vodním dílem, resp. stavbou, vyvrácen judikaturou civilních soudů, z níž plyne, že hydraulická jezová klapka

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

není vodním dílem, ale že se jedná se o pohyblivé hrazení, které je uchyceno k pevnému jezu, tedy zařízení. K tomu odkázal na rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 18. 1. 2024, č. j. 21 C 271/2023-152, potvrzený rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2024, č. j. 25 Co 97/2024-206. Pokloповý uzávěr tedy není dle žalobce stavbou, neboť není samostatnou věcí v právním smyslu, a proto nevyžaduje ani stavební povolení ani kolaudaci. Vedení stavebního řízení proto bylo dle žalobce nadbytečné.

30. Žalobce dále zmínil, že stavební úřad provedl v rámci přezkumu iniciovaného na základě citované judikatury kontrolní prohlídku dne 17. 4. 2025, při níž byl zjištěn skutečný stav a při níž byla zřejmá i změna stanoviska stavebního úřadu ve vztahu k pokloповému uzávěru a diskutován byl i stav řízení, kdy je zřejmé, že s ohledem na změny v poslední době již původně negativní stanovisko nezastávají ani účastníci stavebního řízení. Žalobce poukázal na rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 12. 5. 2025, sp. zn. MZE-15387/2025, č. j. MZE-30429/2025-15111, týkající se přestupku dle § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona, jehož se měl žalobce dopustit tím, že ode dne 15. 5. 2023 užíváním, tj. manipulací uvedeného pohyblivého pokloповého uzávěru, nakládal s povrchovými vodami podle § 8 odst.1 vodního zákona bez povolení k nakládání s vodami (k jejich vzdouvání). Z odůvodnění uvedeného rozhodnutí ministerstva zemědělství mj. plyne, že Městský úřad Louny vydal dne 25. 11. 2004 rozhodnutí č.j. MULN/4088.2146/2004/OŽP-96, ve věci povolení nakládání s povrchovými vodami, které nebylo vydáno na časově omezenou dobu, nýbrž na dobu trvání vodního díla. Žalobce dále odkázal na závěry Ministerstva zemědělství, které identifikovalo skutečnost za klíčovou i pro předmětný spor, a to postoj Krajského úřadu Ústeckého kraje, který dospěl k závěru o nesprávnosti vydaného rozhodnutí Městského úřadu Louny ze dne 25. 11. 2004, č. j. MULN/4088.2146/2004/OŽP-96, a snažil se toto rozhodnutí i udělené oprávnění změnit výkladem. Sám žalovaný pak takový postup v rámci přestupkového řízení označil za nepřipustný.
31. Skutečnosti uvedené v předchozím odstavci přitom dle žalobce mění pohled na něho i na rozsah veřejnoprávních oprávnění, kterých se dovolával, přičemž v tomto řízení přezkoumávaná rozhodnutí tento pohled neodráží. Přestože je třeba skutkový stav posuzovat dle stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, došlo později ke změně, která svědčí o nesprávnosti skutkových závěrů. Tuto změnu spatřuje žalobce ve změně klimatu v posledních letech, kdy v důsledku teplého a suchého klimatu došlo k poklesu hladiny podzemních vod v oblasti navzdory provozování daného zařízení žalobcem. Pokles hladiny výrazně ztěžuje pěstování hospodářských plodin i další způsoby využívání podzemních vod, a tudíž dříve vznesené námitky již nejsou aktuální, neboť dříve odmítané zvýšení pevného jezu o pokloповý uzávěr je vnímáno jako stabilizující prvek. Navíc dle žalobce nedošlo provozem zařízení ke snížení biodiverzity a zadržování vody v krajině i ochrana hladiny podzemních vod se staly dalším akcentovaným (a v předchozím rozhodování nezohledněným) veřejným zájmem. Kladné stanovisko Povodí Ohře, státní podnik, bylo vyjádřeno i na výše uvedené kontrolní prohlídce.

Vyjádření žalovaného k doplnění žaloby

32. Žalovaný k doplnění žaloby zaslal písemné vyjádření ze dne 23. 2. 2026. V něm zdůraznil, že samotnou stavbu MVE s rybím přechodem lze provozovat nezávisle na tom, zda bude pokloповý uzávěr realizován či ne. Žalovaný ani správní orgán prvního stupně se věcně nezabývaly tím, zda je či není pokloповý uzávěr samostatnou stavbou. Žalovaný dále konstatoval, že správní orgán prvního stupně vycházel z podkladů ve spisu, přičemž shledal, že žalobce nijak nezdůvodnil funkčnost rybího přechodu a jeho tvrzení postrádalo oporu v

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

provedení měření technickohydraulických parametrů nebo ichtyologickým průzkumem. Poukázal na rozhodnutí č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD-694 ze dne 28. 4. 2015, jímž byla udělena výjimka pro stavební úpravy rybího přechodu a instalaci poklopového uzávěru o výšce 50 cm, a které obsahovalo 9 podmínek s dobou platnosti do 31. 12. 2018. Toto rozhodnutí obsahovalo podmínky pro fázi výstavby (např. minimalizace zásahu do dna a břehů, omezení zákalu vody zejména v době tření ryb) a dále podmínky pro fázi provozu, zejména dodržení přepadového paprsku výšky 5 cm přes celou korunu jezu a zachování funkčnosti rybího přechodu. Správní orgán prvního stupně s odkazem na žalobcem předložené dokumenty konstatoval ve svém rozhodnutí zřejmé nedostatky rybího přechodu, jehož funkčnost je jednou z podmínek pro užívání poklopového uzávěru.

33. Žalovaný rovněž zdůraznil, že zásadní skutečností v projednávaném případě je rovněž nesplnění povinností stanovených správním orgánem prvního stupně v posledně uvedeném rozhodnutí ze dne 28. 4. 2015 a také vyhodnocení negativního vlivu provozu poklopového uzávěru na dotčené zvláště chráněné druhy.
34. Dle žalovaného správní orgán prvního stupně posuzoval předložený záměr s ohledem na § 45g zákona o ochraně přírody a v tomto ohledu jej také dostatečným způsobem odůvodnil. Výsledek posouzení vlivu záměru na zvláště chráněné druhy nebyl nijak ovlivněn stanoviskem stavebního úřadu. Žalovaný poukázal na to, že přisvědčil udělení výjimky pro provoz MVE včetně rybího přechodu, avšak výjimku pro provoz s poklopovým uzávěrem nepovolil, důvody v napadeném rozhodnutí vysvětlil. Vyhodnocení vlivu MVE Lenešice ať už s poklopovým uzávěrem nebo bez něho nebylo dle žalovaného ovlivněno jinými předchozími řízeními. Jestliže byla žádost žalobce posuzována z hlediska zájmů zákona o ochraně přírody v řízení, které je řízením samostatným, pak nemůže na věci nic změnit ani žalobcem zmiňované rozhodnutí Ministerstva zemědělství.
35. K žalobcem tvrzenému přínosu jeho záměru s ohledem na změnu klimatu žalovaný zdůraznil, že není účelné a dlouhodobě funkční zadržování vody v krajině na samotném vodním toku. Pokud žalobce již ve správním řízení argumentoval tím, že instalací pohyblivé klapky nebude docházet k hynutí pobřežní vegetace a k vysychání šterkových náplavů a rizikovým poklesům k úrovni minimálního zůstatkového průtoku v případě vzniku deficitu povrchové vody v Ohři, pak správní orgán prvního stupně k tomuto argumentu uvedl, že jelikož MVE smí být provozována výhradně v průtočném režimu bez akumulace vody, instalace jezové klapky nemůže nijak ovlivnit výši průtoků v řece Ohři a případný pokles průtoku k minimálním hodnotám. S takovýmto vypořádáním této námitky se žalovaný zcela ztotožnil a argumentaci žalobce považuje za nepravdivou.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

36. Na základě poučení soudu vstoupila do řízení jako osoba zúčastněná na řízení pouze Asociace vodní turistiky a sportu s tím, že hodlá v tomto postavení uplatňovat svá práva. Žádné své stanovisko v předmětné věci však soudu nepředestřela.

Jednání soudu

37. Při jednání soudu konaném dne 27. 5. 2026 shrnul právní zástupce žalobce žalobní námitky s tím, že na žalobě i na jejím doplnění trvá. Zdůraznil, že zásadní pochybení žalovaného shledává v nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí, neboť žalovaný v něm nevysvětlil své úvahy a nevypořádal se s odvolacími námitkami. Trval rovněž na námitce procesního pochybení správních orgánů, které mělo spočívat v překročení předmětu řízení. Rovněž

setrval na žalobních námitkách směřujících do nesprávného právního posouzení věci a nesprávného hodnocení podkladů.

38. Při jednání soudu sdělil pověřený pracovník žalovaného, že považuje žalobu za nedůvodnou a v podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a písemné vyjádření k žalobě.
39. Osoba zúčastněná na řízení se nařízeného soudního jednání nezúčastnila.

Posouzení věci soudem

40. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé zákona s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
41. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
42. Z obsahu správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci. Městský úřad Louny, odbor životního prostředí, vydal žalobci dne 7. 4. 2010 povolení k nakládání s povrchovými vodami k využívání jejich energetického potenciálu na příjezové malé vodní elektrárně v k. ú. Lenešice s maximálním množstvím povrchových vod využívaných pro zařízení 30 m³/s (rozhodnutí č. j. MULNCJ 52059/2012). Dne 4. 4. 2011 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 524/ZPZ/2011/ZD-381, o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody k záměru „MVE Lenešice“ s tím, že výjimka se povoluje do 31. 12. 2020. Dne 28. 4. 2015 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí (č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD-694) o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody k realizaci záměru „MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace poklopuvého uzávěru“, v němž stanovil podmínky, mj. že výjimka se povoluje na dobu realizace záměru a jeho užívání po dobu zkušebního provozu, nejdéle pak do 31. 12. 2018 s tím, že žalobce může následně požádat o její prodloužení. Následně udělil Městský úřad Louny dne 24. 6. 2015 žalobci kolaudační souhlas s užíváním stavby „Malá vodní elektrárna – MVE Lenešice“ (č. j. MULNCJ 48685/2015).
43. Dne 21. 12. 2020 podal žalobce u správního orgánu prvního stupně žádost o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody s názvem záměru „MVE Lenešice – rybí přechod a poklopuvý uzávěr“. Dne 19. 2. 2021 bylo řízení přerušeno a žalobce byl vyzván k doplnění podkladů žádosti do 30. 6. 2021; tento termín byl prodloužen do 31. 12. 2021. Dne 18. 12. 2021 doplnil žalobce svou žádost o podklady. Oznámením ze dne 24. 1. 2022 zahájil správní orgán prvního stupně správní řízení o povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody k zásahům do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů pro druhy mník jednovousý, jelec jesen, vranka obecná a skokan skřehotavý pro záměr „MVE Lenešice, rybí přechod a poklopuvý uzávěr“. Dne 30. 4. 2022 doplnil žalobce žádost o další druh, kterého se žádost týkala, a to o střevli potoční (*Phoxinus phoxinus*), která je vedená v kategorii druh ohrožený. Usnesením ze dne 24. 6. 2022 správní orgán prvního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

stupně změnu žádosti spočívající v jejím rozšíření uvedený druh povolil. Oznámením ze stejného data (24. 6. 2022) sdělil správní orgán prvního stupně účastníkům a osobám zúčastněným na řízení, že byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí, poučil je, že mají možnost vyjádřit se k podkladům, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí a nahlížet do spisu. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodl správní orgán prvního stupně tak, jak je uvedeno v bodě 1 tohoto rozsudku a stanovil podmínky pro provoz MVE a rybího přechodu. Proti tomuto rozhodnutí, a to proti oběma jeho výrokům, podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

44. Soud se nejprve zabýval jednotlivými námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí postavenými na žalobcových tvrzeních, dle kterých se žalovaný nevypořádal s některými (v žalobě konkrétně označenými) žalobcovými odvolacími námitkami, a na tvrzeních, že je napadené rozhodnutí s ohledem na svoji koncepci nepřehledné a pro žalobce nesrozumitelné.
45. Za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je nutné považovat takové rozhodnutí, které nemá žádné odůvodnění nebo z něhož nevyplývá, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jakými úvahami se při právním posouzení věci řídil a jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech a uplatněných námitkách účastníka řízení, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 As 55/2015-29).
46. Ve vztahu k otázce nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů pak Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že nevypořádá-li se správní orgán v rozhodnutí se všemi žalobcem uplatněnými námitkami, způsobuje to nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nedostatku jeho důvodů. Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestřené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (k tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publ. Pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74).
47. Žalobce shledával nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v jeho nesrozumitelnosti, neboť pro něho bylo obtížné se orientovat ve způsobu, jakým se žalovaný vypořádal s jeho námitkami. Soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí žádnou nesrozumitelnost ani nepřehlednost neshledal. Žalovaný nejprve shrnul genezi daného případu, následně číselně označil jednotlivé žalobcovy odvolací námitky a v dalším textu tyto s odkazem na jejich číselná označení vypořádal. Ovšem ani tehdy, pokud by byla orientace v odůvodnění napadeného rozhodnutí pro žalobce nepřehledná, nepředstavovala by taková nepřehlednost bez dalšího nepřezkoumatelnost rozhodnutí z důvodu nesrozumitelnosti. Nepřezkoumatelností rozhodnutí (sic soudního, nicméně lze tyto závěry vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů) se zabýval opakovaně Nejvyšší správní soud, přičemž např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, konstatoval že „za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán.“ Je tedy zjevné, že námitce žalobce týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nesrozumitelnost pouze z důvodu, že se dostatečně neorientoval ve vypořádání jeho odvolacích námitek v odůvodnění napadeného rozhodnutí, nelze shledat důvodnou.

48. Nad rámec uvedeného je třeba dodat, že soud z podaného odvolání žalobce a napadeného rozhodnutí zjistil, že žalobce důvody svého odvolání označil římskými číslicemi s pojmenováním jednotlivých kapitol (např. kapitola II. Formální vady řízení a napadeného rozhodnutí). V jednotlivých kapitolách pak uvedl i několik odvolacích námitek ke správnosti závěrů obsažených v prvostupňovém rozhodnutí a postupu správního orgánu prvního stupně. Žalovaný pak převzal konkrétní jednotlivé odvolací námity do napadeného rozhodnutí, v nichž je označil arabskými číslicemi bez uvedení kapitol. Je však zřejmé, že postupoval chronologicky a z každé kapitoly postupně vyjmul konkrétní odvolací námítka, které přiřadil číslo a zanesl ji do napadeného rozhodnutí. Podle přiřazeného čísla následně každou námítka vypořádal. Žalovanému nelze vytýkat, že nepřevodil celý text odvolání do napadeného rozhodnutí, ale námity zestrúčnil. Soud přitom nezjistil, a žalobce ani konkrétně takovou skutečnost netvrdil, že by některá odvolací námítka byla formulována nesprávně a vypořádána v jiném smyslu, než jak ji předkládal žalobce. Žádný předpis neukládá správnímu orgánu, aby vypořádával námity stejně strukturované jako jsou v odvolání. Soud má na rozdíl od žalobce za to, že vypořádání námitek žalovaným v napadeném rozhodnutí bylo provedeno přehledně a srozumitelně.
49. Současně s výše uvedenou námitkou nepřezkoumatelnosti (ve stejné části žaloby) uplatnil žalobce námítka nezákonnosti napadeného rozhodnutí, spočívající v tom, že žalovaný měl pouze převzít, event. zkopírovat text stanoviska správního orgánu prvního stupně, uvedeného v dokumentu „předání odvolání a spisu odvolacímu orgánu“, aniž sám k tomu zaujal své kvalifikované stanovisko. Tuto námítka neshledal soud důvodnou. V zájmu zachování koncepce a pro zajištění přehlednosti vypořádání žalobcových námitek, považuje soud za vhodné vypořádat uvedenou námítka (byť nezapadající mezi námity nepřezkoumatelnosti) na tomto místě. Lze připustit, že obsahově se text některých vypořádávaných námitek shodoval (event. byl parafrázován) s textem stanoviska správního orgánu prvního stupně k žalobcovu odvolání. Nicméně tato skutečnost nepředstavuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť z ní nelze dovodit, že žalovaný nepřezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo s právními předpisy. Nelze totiž vyloučit, že žalovaný při přezkumu prvostupňového rozhodnutí dospěl ke stejným závěrům, jako správní orgán prvního stupně ve svém stanovisku k odvolání a pokud se názorově ztotožnil se správním orgánem prvního stupně a použil shodnou argumentaci, nelze v tomto postupu shledat nezákonnost. Pokud žalovaný pouze využil stanoviska správního orgánu prvního stupně k odůvodnění svých závěrů ohledně odvolacích námitek žalobce, pak se nezákonnosti, spočívající v porušení § 89 odst. 2 správního řádu nedopustil.
50. Soud dále řešil, zda byl žalobce aktivně legitimován k podání žaloby proti té části rozhodnutí, kterým byla žalobci výjimka pro záměr provozu MVE a rybího přechodu povolena, tedy zda byl naplněn požadavek stanovený v § 65 odst. 1 s. ř. s., podle něhož *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak*. Dospěl přitom k závěru, že i ohledně této části rozhodnutí je žalobce aktivně legitimován pro podání žaloby, neboť jí byly žalobci uloženy také podmínky provozu, tudíž jím byly založeny pro žalobce povinnosti.

51. Před posouzením věcných námitek žalobce bylo dále třeba k odvolací námitce o překročení rozsahu žalobcem podané žádosti posoudit vymezení záměru v žádosti o udělení výjimky. Žalobce v žalobě tvrdil, že záměrem (tedy předmětem jeho žádosti o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody) nebylo provozování MVE a provozování poklopového uzávěru, jak uvádí žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale dle předložené žádosti jím byla pouze realizace výstavby poklopového uzávěru (dodatečné povolení stavby) a s tím související úprava rybího přechodu.
52. Řízení o udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody je řízením zahajovaným na žádost (§ 45 správního řádu). Proto je to výlučně žadatel, kdo vymezuje předmět řízení a správní orgán je rozsahem podané žádosti vázán (k tomu srov. například rozsudek Nejvyšší správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 4 Ads 108/2012 - 31, publ. Pod č. 2815/2013 Sb. NSS).
53. Nejprve je třeba připomenout, že správní orgán prvního stupně vydal dne 4. 4. 2011 rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona o ochraně přírody k záměru „MVE Lenešice“, přičemž výjimka byla povolena na dobu realizace zásahu a provozu MVE nejdéle však do 31. 12. 2020 s možností následného prodloužení její platnosti. Následně byla správním orgánem prvního stupně žalobci udělena dne 28. 4. 2015 výjimka pro realizaci poklopového uzávěru a jeho užívání na dobu zkušebního provozu do 31. 12. 2018, přičemž během provozu měly být naplněny rozhodnutím stanovené podmínky jak pro fázi výstavby, tak pro fázi provozu, neboť existovala možnost závažných vlivů na biotopy, a zvláště chráněné druhy, pro které nemusela být povolena výjimka dle § 56 zákona o ochraně přírody pro trvalý provoz záměru. Dne 30. 12. 2020 podal žalobce u správního orgánu prvního stupně žádost o povolení výjimky ze zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody s označením záměru „MVE Lenešice – rybí přechod a poklopový uzávěr“. Jako důvod pro udělení výjimky v bodě 7) žádosti žalobce uvedl, že *„titulem pro udělení výjimky v tomto případě je pro MVE Lenešice – stavební úprava rybího přechodu a instalace jezového poklopového uzávěru prokázání převahy veřejného zájmu (jde-li o naléhavý důvod ekonomického charakteru), popřípadě prokázání, že provoz MVE bude mít příznivé důsledky nesporného významu pro životní prostředí.“* Žalobce tedy sám jako důvod pro udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody ve své žádosti uvedl nejen výhodnost instalace jezové klapky, ale rovněž existenci veřejného zájmu na samotném provozu malé vodní elektrárny. Pokud tedy žalobce požadoval, aby správní orgán prvního stupně poměřil jeho záměr s veřejným zájmem i ve vztahu k provozu MVE, a to v situaci, kdy končilo dříve vydané povolení provozu MVE, pak nelze shledat pochybení na straně správního orgánu prvního stupně, pokud zahájil a vedl řízení o povolení výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů dle § 56 zákona o ochraně přírody nejen v souvislosti s výstavbou poklopového uzávěru a s tím související úpravou rybího přechodu, ale i v souvislosti s provozem MVE Lenešice.
54. Uvedený předmět řízení vyplývá ze všem dokumentů, které byly doručovány žalobci, tj. z usnesení ze dne 19. 2. 2021, kterým bylo řízení přerušeno a žalobce byl vyzván k doplnění podkladů žádosti; z oznámení ze dne 24. 1. 2022 o zahájení správního řízení o povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody (záměr označen jako MVE Lenešice, rybí přechod a poklopový uzávěr); z usnesení ze dne 24. 6. 2022 o povolení změny obsahu podání (záměr rovněž označen jako MVE Lenešice, rybí přechod a poklopový uzávěr); a konečně i z oznámení podle § 36 odst. 3 správního řádu ze dne 24. 6. 2022 o tom, že byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí v řízení zahájeném na žádost žalobce pro záměr MVE Lenešice, rybí přechod a poklopový uzávěr. Ani v jednom případě nedal žalobce správnímu orgánu prvního stupně najevo, že nebylo jeho záměrem žádat o udělení výjimky i pro provoz

MVE, ani nebrojil proti usnesení o povolení změny obsahu podání odvoláním odůvodněným nesprávným rozsahu požadované výjimky. Z uvedeného je evidentní, že správní orgán prvního stupně (ani žalovaný) nikterak nevychýlil předmět řízení nad rámec vymezený žádostí žalobce. Žalobci byly povoleny výjimky pro realizaci a provoz MVE a pro realizaci a užívání poklopového uzávěru do 31. 12. 2018, resp. do 31. 12. 2020. Žalobce podal před posledním dnem platnosti výjimky pro provoz MVE předmětnou žádost. Správní orgán prvního stupně zahájil a vedl řízení o záměru MVE Lenešice, rybí přechod a poklopový uzávěr. Žalobce o takto vymezeném předmětu správního řízení neměl žádné pochybnosti, nikterak proti tomuto vymezení nebrojil. Ani žalovaný se nedopustil vytýkaného pochybení, jelikož v odůvodnění svého rozhodnutí posuzoval záměr vymezený v žádosti žalobce a jejím doplnění. Námitku překročení rozsahu podané žádosti tak shledal soud nedůvodnou, k porušení dispoziční zásady nedošlo.

55. Ve vztahu k této žalobní námitce (překročení rozsahu žádosti) žalobce také namítal, že nemá oporu v dokazování tvrzení žalovaného, že provoz poklopového uzávěru je funkčně závislý na provozu samotné MVE. Tímto tvrzením podepřel žalovaný svůj závěr o tom, že předmětem žádosti o výjimku byl i provoz MVE. Bez ohledu na to, zda je vytýkaná úvaha žalovaného správná či nikoli, neměla vliv na správnost jeho závěru, že správní orgán prvního stupně zahájil řízení v souladu s žalobcem podanou žádostí a nikoli nad její rámec, což je podrobně zdůvodněno výše.
56. Dále žalobce namítal, že zdůvodnění časového omezení doby platnosti výjimky pro provoz MVE a rybího přechodu žalovaným nemá oporu v zákoně ani v judikatuře Nejvyššího správního soudu, neboť rozhodnutí o povolení výjimky musí být vydáno před rozhodnutím o umístění stavby. V postupu správních orgánů žalobce shledává rozpor s principy právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, a označil jej za nepřipustnou libovůli. Ani tuto námitku neshledal soud důvodnou.
57. V posuzovaném případě byla výrokem II. prvostupňového rozhodnutí stanovena platnost výjimky na dobu 6 let. Je třeba zdůraznit, že výjimka byla žádána a také udělena pro **provoz** MVE, rybí přechod a poklopový uzávěr – nikoli tedy pro stavbu vyžadující navazující řízení. Výjimka pak byla udělena pro provoz MVE a rybí přechod. Soud si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, na kterou žalobce poukazuje, podle níž stanovení platnosti výjimky musí reflektovat mj. i předpokládaný průběh navazujících řízení, tj. že platnost výjimky musí přetrvat i pro stavební řízení. Nicméně není zřejmé, jak tyto judikатурní závěry dopadají na danou věc. Žalobce až v žalobě, tedy nikoli v průběhu správního řízení, poukazuje na usnesení Městského úřadu Louny, odboru životního prostředí, ze dne 29. 11. 2021, č. j. MULNCJ 89807/2021, kterým bylo přerušeno vodoprávní řízení o vydání povolení k nakládání s vodami a dodatečného povolení ke stavbě vodního díla „Navýšení jezu u MVE Lenešice a úprava rybího přechodu“. V tomto řízení však žalobce nežádal o udělení výjimky pro stavbu vodního díla „Navýšení jezu u MVE Lenešice a úprava rybího přechodu“, ale o udělení výjimky pro **provoz** již stávající MVE a rybího přechodu. Z rozhodnutí správních orgánů v předmětné věci nikterak neplyne, že by posuzovaly (a s ohledem na dispoziční oprávnění žalobce ani nemohly) k žádosti žalobce, zda lze udělit výjimku i pro navýšení jezu a úpravu rybího přechodu. Námitka tzv. salámové metody není v dané věci případná.
58. Soud je na rozdíl od žalobce přesvědčen, že správní orgány v dané věci nepostupovaly v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, pokud při udělení výjimky stanovily také její platnost, a v jejich postupu nelze rozhodně shledat prvky nepřipustné libovůle.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

59. Správní orgán prvního stupně omezil udělenou výjimku na 6 let s tím, že takovéto omezení doby platnosti „umožní při projednání jejího prodloužení vyhodnotit stávající provoz MVE a rybího přechodu, zohlednit aktuální stav biotopů a zvláště chráněných druhů a případné změny situace a okolností, které mohou po této době nastat“. Jak vyplývá z obsahu správního spisu a z prvostupňového rozhodnutí žalobci byla udělena již dříve výjimka rozhodnutím ze dne 28. 4. 2015 pro stavební úpravy rybího přechodu a instalaci poklopového uzávěru o výšce 50 cm s dobou platnosti do 31. 12. 2018 a s konkrétně stanovenými podmínkami. Podle IV. kapitoly prvostupňového rozhodnutí obsahující vyhodnocení dosavadního provozu MVE, rybího přechodu a poklopového uzávěru, nebyly veškeré v dřívějším udělení výjimky stanovené podmínky zcela splněny, např. nebylo zajištěno kontinuální sledování změn v dynamice dotčené části vodního toku (zejména výška a kolísání hladiny, rychlost proudění, obsah kyslíku ve vodě, sledování stávajících dosud trvale nezaplavených říčních náplavů). Již s přihlédnutím k těmto okolnostem případu, kdy žalobce nerespektoval dříve uložené podmínky pro udělení výjimky, nelze správním orgánům vyčítat, pokud i u nové výjimky omezily dobu její platnosti. Navíc, situace v dané lokalitě se může změnit (např. druh z lokality zmizí nebo se naopak populace významně zvýší) nebo se obecně změní přírodní podmínky, proto musí být výjimka přezkoumatelná a platná jen pro daný časový rámec. Soud se proto zcela ztotožňuje s názorem žalovaného, vyjádřeným na str. 8 napadeného rozhodnutí, podle něhož „z hlediska zájmu ochrany přírody nelze povolit výjimky „na léta věčná“, neboť životní prostředí se v čase vyvíjí, a i na základě vývoje biotopu zvláště chráněných druhů je možno s ohledem na vývoj stupně poznání přírodních procesů vyhodnotit významnost negativního vlivu záměru odlišně od prvotně souhlasného stanoviska z pohledu předmětu řízení“.
60. Žalobce v žalobě brojil proti časovému omezení výjimky, nikoli již proti samotné délce tohoto omezení. Soud proto nepřezkoumával, zda je platnost výjimky stanovená v délce 6 let přiměřená, či nikoli.
61. Nedůvodná je rovněž žalobní námitka, týkající se bezdůvodného a svévolného rozšíření identifikace vlivů provozu MVE, rybího přechodu a poklopového uzávěru i podle § 45i zákona o ochraně přírody, ačkoliv správní orgán prvního stupně vydal již podle tohoto zákonného ustanovení Stanovisko. Žalobce má za to, že pokud správní orgán prvního stupně prováděl jakousi jeho „revizi“ bylo řízení o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody provedeno v rozporu se zákonem. Dle žalobce pokud jde o vztah § 45g k § 45i zákona o ochraně přírody, dojde-li ke kolizi těchto dvou ustanovení, postupuje se přednostně podle § 45i zákona o ochraně přírody.
62. Stejnou námitku uplatnil žalobce i v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a žalovaný na ni reagoval na str. 7 napadeného rozhodnutí následovně. „Ministerstvo je v souladu se stanoviskem krajského úřadu, který uvedl že podle ustanovení § 45g ZOPK (viz. str. 6 napadeného rozhodnutí) může být výjimka na území evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) vydána pouze v případě, kdy je vyloučeno závažné nebo nevratné poškození biotopů nebo druhů, které jsou předměty ochrany. V rozhodnutí je tedy kromě ZCHD nutné zohlednit také možný dopad na druhy, které jsou předmětem ochrany EVL Ohře. Toto ustanovení platí bez ohledu na to, zda bylo již dříve vydáno stanovisko dle § 45i ZOPK, které u záměru ve fázi přípravy vyloučilo možnost významného vlivu na předměty ochrany nebo celistvost EVL. Krajský úřad tak při vydání napadeného rozhodnutí, dle § 45g ZOPK zároveň posoudil možné vlivy na předmět ochrany příslušné EVL podle jejího aktuálního stavu a skutečných dopadů záměru. Účelem § 45g ZOPK je skloubit ochranu zajišťovanou mimo jiné udělováním výjimek dle § 56 ZOPK s požadavky vyplývajícími z čl. 6 odst. 2 a čl. 7 směrnice o stanovištích, neboť zavazuje všechny

orgány ochrany přírody, aby při jakémkoliv rozhodování, které se dotýká těchto území, zohlednily jejich ochranu a ve vztahu k ostatním institutům obecné a zvláštní ochrany i jinak bezproblémovou činnost neumožnily.“

63. Podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody povoluje orgán ochrany přírody na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, výjimky ze zákazů u památných stromů, a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody.
64. Podle § 45g zákona o ochraně přírody může orgán ochrany přírody udělit povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu podle tohoto zákona pro evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona a povolovaná činnost neovlivní dosahování cílů ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, nestanoví-li §45i jinak.
65. Podle § 45i odst. 1 věty první zákona o ochraně přírody je ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1, povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.
66. S argumentací žalovaného uvedené v bodě 62 tohoto rozsudku se lze ztotožnit a nad rámec toho je třeba zdůraznit, že v posuzovaném případě byla vydána rozhodnutí správních orgánů obou stupňů v řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody. Řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody je v zákoně o ochraně přírody věnována zvláštní část. Je třeba si uvědomit, že Stanovisko vydané podle § 45i zákona o ochraně přírody posuzuje „toliko“ vliv záměru na celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (lokalitu Natura 2000), avšak výjimka podle § 56 zákona o ochraně přírody řeší přímý dopad záměru na konkrétní zvláště chráněné druhy živočichů či rostlin. Kladné stanovisko z hlediska Natura 2000 automaticky neznamená, že záměr neohrozí konkrétní chráněný druh, a proto není podmínkou pro udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody. Dřívější stanovisko vydané podle § 45i zákona o ochraně přírody je podkladem, ale nikoli rozhodnutím, které by orgán ochrany přírody absolutně vázalo při rozhodování o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody. Pokud tedy v posuzovaném případě správní orgán prvního stupně zohlednil také možný dopad záměru na druhy, které jsou předmětem ochrany evropsky významné lokality Ohře podle § 45g zákona o ochraně přírody, nelze tomuto postupu nic vytknout, a to přesto, že již bylo vydáno v roce 2015 Stanovisko.
67. Rovněž nelze přehlédnout, že orgán ochrany přírody sice v roce 2015 ve Stanovisku konstatoval, že lze vyloučit možnost významného vlivu záměru na příznivý stav předmětů ochrany, nicméně z odůvodnění tohoto Stanoviska je evidentní, že se nejedná o posouzení platné navždy. Stanovisko bylo vypracováno před instalací jezové klapky a vliv její instalace byl posuzován a zvažován s určitou potencialitou. Proto je v odůvodnění Stanoviska mj. uvedeno, že již dne 18. 9. 2013 bylo vydáno k projektové dokumentaci rybního přechodu odborné vyjádření, přičemž tato projektová dokumentace již s instalací jezové klapky počítala. Orgán ochrany přírody ve Stanovisku uvedl, že „je možné předpokládat“, že migrační propustnost této překážky pro ryby, včetně bolena dravého a lososa atlantského,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zůstane zachována na uspokojivé úrovni, pokud tedy dojde k dokončení rybího přechodu dle předložené projektové dokumentace; že zachování migrační prostupnosti je rovněž nezbytné i pro udržení příznivého stavu populace vevrubu tupého; že navýšením hladiny vody nadjezí o max. 50 cm by nemělo dojít k zaplavení dosud nezaplavených říčních náplavů; a že v případě zachování stávající migrační prostupnosti toku v místě jezu i po instalaci jezové klapky, nelze významný vliv záměru na předmět ochrany evropsky významné lokality Ohře ani navazující evropsky významné lokality Doupovské hory v souvislosti s realizací záměru předpokládat. Jak bylo zjištěno z obsahu spisu, na základě Stanoviska byla rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 28. 4. 2015, č. j. 2274/ZPZ/2014/ZD-694, udělena žalobci výjimka pro stavební úpravy rybího přechodu a instalaci poklopového uzávěru s platností do 31. 12. 2018. Toto rozhodnutí obsahovalo podmínky pro fázi výstavby a podmínky pro fázi provozu. I z toho je evidentní, že Stanovisko vydané podle § 45i zákona o ochraně přírody bylo závazným podkladem pro rozhodnutí vydané orgánem ochrany přírody v roce 2015, jehož platnost skončila k 31. 12. 2018. V řízení o udělení výjimky podle § 56 zákona o ochrany přírody tedy žalobce nemohl legitimně očekávat, že i po uplynutí platnosti výjimky mu bude výjimka znovu udělena bez ohledu na zjištěnou aktuální situaci.

68. Žalobce dále namítal, že správní orgány při identifikaci možných vlivů vycházely z nesprávného skutkového stavu, když neposuzovaly stav rozhodný pro povolení výjimky odpovídající místním poměrům, ale jako výchozí stav vzaly fiktivní případ řeky bez umělého vzdutí a překážek pro migraci ryb.
69. Identifikace možných vlivů při udělování výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů podle § 56 zákona o ochraně přírody je nezbytným krokem orgánu ochrany přírody, neboť jen na základě této identifikace může orgán ochrany přírody posoudit, zda je zásah do přírody přípustný a jaké podmínky je třeba stanovit, aby nedošlo k ohrožení chráněných druhů. Bez identifikace vlivů nelze přitom ověřit, zda je splněna zákonná podmínka, tj. zda jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo je v zájmu ochrany přírody samotné, a zda navrhovaná činnost neovlivní dosažení nebo udržení příznivého stavu druhu. Již ze samotného označení je zcela zřejmé, že se jedná o identifikaci vlivů, k nimž může, ale také nemusí docházet. Jedná se toliko o vlivy možné a nikoli o vlivy skutečně aktuálně vzniklé v konkrétním čase na konkrétním místě.
70. Správní orgán prvního stupně identifikoval možné vlivy v bodě III. prvostupňového rozhodnutí. Konstatoval, že negativní vlivy výstavby a provozu malých vodních elektráren jsou shrnuty v koncepčních materiálech Ministerstva životního prostředí, a to v dokumentu Environmentální rizika provozu malých vodních elektráren ve vazbě na poproudovou migraci ryb a nápravná řešení, a v dokumentu Analýza efektivního využití malých vodních elektráren z hlediska přírodního potenciálu vodních toků jako energetického zdroje s tím, že podle těchto dokumentů *„je největší zásah spatřován ve výstavbě nového vzdouvacího zařízení (jezu) a s tím spojenými změnami vodního prostředí - změna spádu toku, kdy se z tekoucí vody stává voda stojatá, změna splaveninového režimu a přirozeného vývoje koryta, kdy v nadjezí dochází ke zvýšenému usazování splavenin, v podjezí naopak ke zvýšenému vymílání, změna teplotního režimu, změna kyslíkového režimu a samočistící schopnosti, kdy v nadjezí dochází k probíhání vody, sedimentaci organického detritu a jeho bakteriálnímu rozkladu, což může způsobit kyslíkový deficit a uvolňování metanu ze sedimentů, zamezení poproudové i protiproudové migrace vodních organismů a ovlivnění přilehlých terestrických habitatů jejich zaplavením nebo změnou hladiny podzemní vody“*. Správní orgán prvního stupně dále poukázal na to, že během provozu malých vodních elektráren spočívají největší vlivy ve

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

změně průtokových poměrů, riziku náhlých změn průtoků v případě cyklického provozu elektrárny, špičkování (pozn. soudu: nerovnoměrný provoz) nebo při nevhodné manipulaci či při poruše, dále pak zraňování a usmrcování ryb v soustrojí elektrárny lopatkami turbín a následkem vnitřních zranění způsobených změnami tlaku (turbínová mortalita), a že nadále trvají negativní vlivy spočívající ve změnách splaveninového režimu, teplotního režimu, kyslíkového režimu a samočisticí schopnosti a snížené migrační prostupnosti. Následně se správní orgán prvního stupně velmi obsáhle věnoval provozu a vlivům provozu předmětné MVE, a to jak aktuálně zjištěným (bez poklopuvého uzávěru), tak i potencionálním, resp. možným vlivům (s poklopuvým uzávěrem) a to na str. 11-16 prvostupňového rozhodnutí. Za podpory odborných posudků a vyjádření vypracovaných právě pro provoz předmětné MVE správní orgán prvního stupně vymezil, jaké konkrétní negativní vlivy mohou instalací jezového poklopu nastat, konkrétně potamalizace (pozn. soudu: proces přeměny toku z tekoucí vody na stojatou vlivem vzduší vody, což způsobuje snížení rychlosti proudění, usazování sedimentů a změnu životního prostředí pro vodní organismy) a její negativní důsledky, změna charakteru dna řeky, zaplavení některých biotopů (náplavy), ovlivnění teplotního režimu, kyslíkového režimu a intenzity rozkladných procesů v nadjezí, migrační prostupnost profilu jezu. Z již prvostupňového rozhodnutí je tedy evidentní, že správní orgány posuzovaly stav rozhodný pro povolení výjimky ke konkrétnímu místu a posuzovaly a identifikovaly existenci možných vlivů ve vztahu k předmětným místním poměrům, tedy k umístění žalobcem požadovaného poklopu v místě vybudované předmětné MVE.

71. Lze připustit, že žalovaný na stejnou odvolací námitku žalobce reagoval stroze. V napadeném rozhodnutí je uvedeno: *„Krajský úřad v kapitole III. Identifikace možných vlivů napadeného rozhodnutí uvedl potenciální vlivy, které podle metodických materiálů ministerstva může mít výstavba a provoz MVE a současně na tuto metodiku uvedl odkaz. Krajský úřad dále tyto vlivy přesněji definuje a popisuje je v kontextu předloženého záměru MVE Lenešice. Správní orgán naopak do těchto vlivů nezahrnul existenci pevného jezu viz. str. 11 napadeného rozhodnutí: „Existence pevného jezu v této lokalitě je tedy dlouhodobě daná a stabilizovaná. V případě provozu MVE Lenešice (bez poklopuvého uzávěru) tedy nedochází k těm negativním vlivům na zvláště chráněné druhy, které jsou způsobeny výstavbou nového vzdouvacího zařízení.“, „...krajský úřad vzal v úvahu pouze vlivy ve fázi provozu MVE...“ V napadeném rozhodnutí krajský úřad nejprve na str. 11-12 zhodnotil provoz MVE v rozsahu vzduší stávajícího pevného jezu bez poklopuvého uzávěru a poté i včetně poklopuvého uzávěru což uvedl na str. 12-16 napadeného rozhodnutí“. S ohledem na obsah odůvodnění identifikace možných vlivů v prvostupňovém rozhodnutí a odkaz na toto odůvodnění učiněný žalovaným, však považuje soud vypořádání této námítky dostačujícím.*
72. Na tomto místě soud ve vztahu k výše uvedenému připomíná, že správní řízení je ovládáno zásadou jednotnosti řízení, která mj. znamená, že řízení až do vydání rozhodnutí o řádném oprávněném prostředku představuje jeden celek, tedy totéž řízení zahrnuje jak řízení odehrávající se před správním orgánem prvního stupně, tak i případné odvolací řízení. Tato řízení se tedy pojímají dohromady ve svém komplexu. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů proto tvoří jeden celek. (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012- 47).
73. Lze tedy uzavřít, že není pravdivé tvrzení žalobce, obsažené v bodě 34 žaloby, že správní orgán prvního stupně při identifikaci možných vlivů vycházel toliko z obecných dokumentů a ohledně identifikace možných vlivů na místě samém neuvedl nic. Ani tuto námitku proto neshledal soud důvodnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

74. Žalobce dále žalovanému ve vztahu k identifikaci možný vlivů vytýkal, že nesprávně citoval závěry doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura (významný český akademický pracovník a expert v oboru vodního hospodářství a vodních staveb) obsažené v jeho odborném Posouzení dopadů navýšení jezu na Ohři v obci Březno, týkající se délky vzdutí (pozn. soudu: termíny délka vzdutí a délka jezové zdrže se používají pro označení úseku toku nad jezem, kde je hladina vody vzdouvána neboli zvedána jezem), což má bezprostřední vliv na tvrzenou potamalizaci, představující významný zásah do zájmů přírody.
75. Správní orgán prvního stupně konstatoval potamalizaci delšího úseku řeky, a tím změnu biotopu, neboť dospěl k závěru, že *„instalace jezového poklopu zvyšuje intenzitu negativních jevů, spojených se zadržováním vody vzdouvacím objektem, nad rámec stavu pouze s pevným jezem, a to v rozsahu navýšení délky jezového vzdutí o cca 1 km a zvýšení hladiny vody v nadjezí až o 0,5 m v průměru po dobu 260 dní v roce“*, a právě v tomto rozsahu posuzoval negativní vlivy, působené provozem poklopuvého uzávěru. Tento svůj závěr učinil nikoli na základě Posouzení dopadů navýšení jezu na Ohři v obci Březno doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura, ale na základě zjištění učiněných ze Zprávy z biologického dozoru pro akci „MVE Lenešice“ ze dne 24. 7. 2014, a z Biologického průzkumu a posouzení záměru MVE Lenešice – navýšení jezu na Ohři v obci Březno u Postoloprta na biologické prvky – závěrečná zpráva ze dne 24. 7. 2018, tedy z posouzení zpracovaných Petrem Jandou - konzultační a projekční kancelář zaměřená na ochranu životního prostředí, biologické průzkumy a posouzení (botanika, zoologie, hydrobiologie), dendrologické posudky a projekty revitalizace. Nicméně podkladem pro tyto zprávy byla mj. i uvedená posouzení doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura. Žalovaný k odvolací námitce žalobce argumentoval již pouze posouzením doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura z března 2011, neboť pouze toto posouzení řešilo rozsah navýšení délky jezového vzdutí. Nelze přisvědčit žalobci, že v žádné části posouzení doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura z března 2011 není uvedeno tvrzení žalovaného, že za současného stavu je délka vzdutí cca 4 km a po navýšení konstrukce o 0,5 m je délka vzdutí cca 5 km. Lze sice připustit, že z tabulky 3 uvedeného posouzení plyne, že se délka jezové zdrže při výšce klapky 0,5 m zvětší na 4,7 km, a že k jejímu zvětšení na 5 km dojde až při výšce klapky 0,7 m. Nicméně v bodě 5.1. uvedeného posouzení učinil doc. Dr. Ing. Pavel Fošumpaur závěr, že *„za současného stavu je maximální délka vzdutí cca 4 km. Po navýšení jezové konstrukce o 0,5 m, resp. 1,0 m je délka vzdutí cca 5 km, resp. 7 km“*. Pokud tedy správní orgán prvního stupně uvedl, že k navýšení délky jezového vzdutí po instalaci jezového poklopu dojde cca, tedy zhruba o 1 km, a v tomto rozsahu navýšení potamalizace posuzoval záměr žalobce z hlediska významného zásahu do zájmů přírody, pak v tomto postupu neshledal soud žádné pochybení, a i tuto námitku shledal nedůvodnou.
76. Žalobce dále polemizuje s odbornými závěry správních orgánů týkající se vyhodnocení vlivů navýšením jezu po instalaci jezového poklopu, neboť má za to, že správní orgány spatřují největší negativa v prodlouženém vzdutí, avšak svá tvrzení nedokládají žádnými relevantními důkazy a argumenty a žalobcem předložené dokumenty vykládají pouze ve prospěch svých závěrů. Stejně tak shledává žalobce neprůkazným tvrzení správních orgánů o trvalém zaplavení biotopu plochých, periodicky přepлавovaných říčních náplavů, změnám teplotního režimu, kyslíkového režimu, usazování sedimentů a rozkládaných procesů v nadjezí, usazování jemnějších sedimentů v důsledku zpomalení rychlosti proudění vody. Ani tuto námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nesprávného hodnocení žalobcem předložených důkazů neshledal soud z níže uvedených důvodů opodstatněnou.
77. Jak je již uvedeno výše, závěr o rozsahu navýšení délky jezového vzdutí podepřely správní orgány dokumenty předloženými žalobcem a údaje v nich uvedené učinily součástí svých

zjištění. Současně nelze přisvědčit žalobci v jeho námitce o nepravdivosti tvrzení správních orgánů, že z dokumentů vyplývá, že instalací poklopového uzávěru dojde k navýšení hladiny v oblasti vzdutí jezu o 0,5 m. Při posuzování negativních vlivů působených provozem poklopového uzávěru vycházel správní orgán prvního stupně skutečně ze zjištění, že jeho instalací dojde ke zvýšení hladiny vody v nadjezí až o 0,5 m. Není pravdou, že toto jeho zjištění nemá oporu v žalobcem předložených podkladech. Z posouzení doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura jak z března 2011, tak i z dubna 2014 jednoznačně vyplývá, že současná (tedy bez instalace jezového poklopu) úroveň hladiny v nadjezí je na úrovni kóty 180,50 m. n. m. Zachování této úrovně je základním předpokladem při úplném sklopení jezové klapky. Cílem navrženého záměru je instalace pohyblivé konstrukce výšky 0,50 m, která má udržovat provozní hladinu na kótě 181 m. n. m. Přesnější údaj pak vyplývá z dalšího dokumentu „Manipulační a provozní řád vodního díla MVE Lenešice a jezu Březno ř. km. 63,365 s poklopovým uzávěrem jezu Březno na řece Ohři – zkušební provoz“, v němž je uvedeno, že koruna pevného jezu je na kótě 180,47 m. n.m. a hladina vody při plném zdvihu poklopového uzávěru je na kótě 180,97 m. n. m. Pokud tedy správní orgány vycházely při svém rozhodnutí ze zjištění, že instalací poklopového uzávěru dojde k navýšení hladiny vody v nadjezí až o 0,5 m, pak toto zjištění zcela koresponduje s žalobcem předloženými podklady.

78. Správní orgány dále při posuzování negativních vlivů vzaly do úvahy zjištění, že k výše uvedenému navýšení hladiny vody bude docházet v průměru po dobu 260 dní v roce. Správní orgán prvního stupně s odkazem na dokument Biologické posouzení záměru ze dne 21. 12. 2020 a posouzení doc. Dr. Ing. Pavla Fošumpaura z dubna 2014 konstatoval, že při průtocích vyšších než maximální hltlost turbín včetně sanačních průtoků přes jez a rybí přechod, tedy při průtoku více než $32,24 \text{ m}^3/\text{s}$, se přebytečná voda odvádí přes korunu jezu, přičemž se aktivuje postupné sklápění klapky, které udržuje hladinu v nadjezí stále na úrovni provozní hladiny, a to až do průtoku cca $36 \text{ m}^3/\text{s}$, kdy jsou již klapky plně sklopeny. Při dalším zvyšování průtoků se bude zvyšovat hladina vody v nadjezí stejným způsobem, jako při stavu bez realizace poklopového uzávěru. Při průtocích nižších než $36 \text{ m}^3/\text{s}$ je hladina vody v nadjezí udržována na konstantní úrovni 180,97 m n.m., tzn. až o 0,5 m výše než bez poklopového uzávěru, přičemž průtok $36 \text{ m}^3/\text{s}$ je překročen v průměru po dobu 100 dní v roce (po tuto dobu by byly jezové klapky plně sklopené), a po zbytek roku (v průměru po dobu cca 260 dní) budou jezové klapky zvednuté a budou navyšovat hladinu vody v nadjezí až o 0,5 m oproti stavu bez realizace poklopového uzávěru.
79. Žalobce namítal již v odvolání nesprávnost těchto závěrů správního orgánu prvního stupně a nepochopení funkce poklopového uzávěru s odkazem na dokument Biologické posouzení záměru – Vliv na náplavy toku ze dne 18. 12. 2021, podle něhož je vliv na splaveninový režim nevýznamný, podle něhož snížení střední profilové rychlosti proudění u výšky jezové klapky do 1 m je do 16 %. Již správní orgán prvního stupně na str. 13 v posledním odstavci prvostupňového rozhodnutí zdůraznil, že tento údaj se týká pouze splaveninového režimu v místě odběrného objektu technologické vody na elektrárnu Počerady, který „se nachází v jezové zdrži cca 350 m nad jezem, tedy v místě, které je silně ovlivněno již vzdutím pevného jezu a rychlost proudění vody je zde i bez použití poklopového uzávěru velmi nízká. Rozhodující vliv na rychlost proudění a splaveninový režim však lze očekávat naopak v horní části vzdutí, kde ale jejich posouzení nebylo vůbec provedeno.“ Správní orgán prvního stupně s odkazem na biologické průzkumy a posouzení záměru (konkrétně na dokument Posouzení dopadu navýšení jezu na řece Ohři v obci Březno u Postoloprta na biologické prvky ze dne 30. 4. 2014) konstatoval, že biologické posouzení potvrzuje důležitou funkci splaveninového režimu a šterkových náplavů z hlediska ochrany přírody, přičemž z něho citoval, že „řeka Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

místy vytváří periodicky se obnovující šterkové náplavy s charakteristickou, převážně jednoletou, bylinnou vegetací. Tyto náplavy využívá bolen dravý k rozmnožování.” Dle správního orgánu prvního stupně jsou právě tyto biotopy v horní části jezové zdrže ohroženy zánikem. Správní orgán prvního stupně dále konstatoval, že v oblasti prodloužení délky jezového vzdutí (ř.km. 67,5-70) byly dle Nálezové databáze ochrany přírody nalezeni jedinci velevruba tupého. Vlivem provozu poklopového uzávěru by tedy mohlo dojít k zániku vhodných biotopů pro velevruba tupého v oblasti prodloužení jezové zdrže.

80. Správní orgán prvního stupně dále s odkazem na odborné vyjádření Pavla Moravce z oddělení sledování stavu biodiverzity Agentury ochrany přírody a krajiny ČR ze dne 1. 6. 2022 o provedené orientační prohlídce náplavů nad jezem Březno, a s odkazem na biologické posouzení ze dne 30. 4. 2014 dokládající existenci náplav v nadjezí před realizací jezového poklopu, dospěl k závěru, že v důsledku provozu poklopového uzávěru byly zaplaveny minimálně dvě obnažené náplavy, umístěné ve vzdálenosti 1,2 a 1,7 km proti proudu od jezu. Pokud správní orgán prvního stupně zahrnul mezi negativní vlivy i ovlivnění teplotního režimu, kyslíkového režimu a intenzitu rozkladných procesů v nadjezí (*„prostředí téměř stojaté vody v jezové zdrži dochází k probřívání a hnilobnému rozkladu organických zbytků při zvýšené spotřebě rozpuštěného kyslíku, v anoxickém prostředí bahnitých usazenin pak dochází k vývoji a uvolňování metanu, který je silným skleníkovým plynem“*), přičemž *„v jezových zdržích může být produkce metanu až 150x vyšší ve srovnání s tekoucí vodou“*), pak současně uvedl, že vycházel z odborné literatury, na níž rovněž ve svém rozhodnutí odkázal [Bednařík A., Matoušů A., Hekera P., Rulík M. (2015): Ovlivňují jezové zdrže koncentraci metanu v povrchové vodě a jeho emise do atmosféry? Vodní hospodářství 1/2015].
81. Žalovaný pak odvolací námitku o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a o rozporu závěrů správního orgánu prvního stupně s žalobcem předloženými dokumenty vypořádal v napadeném rozhodnutí. Dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, když své rozhodnutí podepřel konkrétními důkazy. Žalovaný neopomněl zdůraznit, že žalobci byla již výše opakovaně zmíněným rozhodnutím ze dne 28. 4. 2015 (kterým byla žalobci výjimka pro stavební úpravy rybního přechodu a instalaci poklopového uzávěru o výšce 50 cm s dobou platnosti do 31. 12. 2018) uložena jako jedna z podmínek pro případné definitivní povolení užívání jezové klapky povinnost nejméně po dobu 1 hydrologického roku trvajícího zkušební provozu zajistit kontinuální sledování případných změn v dynamice dotčené části vodního toku (zejména výška a kolísání hladiny, rychlost proudění, obsah kyslíku ve vodě), avšak žalobce žádné podklady týkající se sledování z období provozu poklopového uzávěru nepředložil. K argumentaci žalobce posouzením záměru ze dne 18. 12. 2021 zpracovaném Petrem Jandou žalovaný konstatoval, že toto je provedeno pouze pomocí porovnání leteckých snímků z let 2012, 2015, 2018 a 2019, což je s ohledem na výše uvedenou podmínku nedostatečné.
82. Soud se zcela ztotožňuje se žalovaným, že správní orgán prvního stupně své závěry o existenci negativních vlivů instalací jezového poklopu podepřel o dokumenty a odborná posouzení, které byly součástí správního spisu. Soud neshledal, že by z těchto dokumentů a posouzení správní orgán prvního stupně toliko „vyzobal“ údaje, které by hovořily ve prospěch nepovolení žalobcem požadované výjimky. Je zcela pochopitelné, že z odborných posouzení a dokumentů čerpal pouze ty informace, které byly způsobilé poskytnout mu odpovědi na jím řešené otázky v předmětné věci, tedy zda lze udělit žalobci výjimku ze zákazů podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody. Naproti tomu žalobce nepředestřel žádné konkrétní úvahy ani nepředložil žádné důkazy, byť je to právě on, koho v tomto

řízení tíží důkazní břemeno, které by mohly zpochybnit závěry správních orgánů obou stupňů.

83. K námitce žalobce, že se žalovaný nevypořádal s nařízením, které je dle žalobce zásadním dokumentem stanovujícím převažující veřejný zájem proti předpisům o životním prostředí, soud konstatuje, že žalobce v listině označené jako Vyjádření ke stanovisku KUUK s předáním spisu odvol. orgánu ze dne 12. 2. 2023, žalovaného upozornil na existenci nařízení a žádal, aby žalovaný vzal toto nařízení na vědomí. Nejednalo se však o odvolací námitku, kterou by byl žalovaný k odvolání žalobce povinen vypořádat a jejíž nevypořádání by mohlo způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích uvedly právní normy, na jejichž základě vydaly svá rozhodnutí, podle těchto norem posoudily zjištěný skutkový stav a soud neshledal, že by byl správními orgány zákonný rámec překročen. Nařízení, jímž argumentuje žalobce, sice nebylo v době vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně účinné, přesto žalobce netvrdil a ani soud takovou skutečnost nezjistil, že by byla rozhodnutí správních orgánů vydaná v posuzovaném správním řízení s tímto nařízením v rozporu. K tomu je nutno zdůraznit, že prvostupňovým rozhodnutím byla pro provoz MVE a rybího přechodu výjimka udělena, tudíž veřejnému zájmu bylo učiněno zadost.
84. Žalobce v doplněné žalobě dále namítal, že v průběhu tohoto soudního řízení byl judikaturou civilních soudů učiněn závěr, že hydraulická jezová klapka není vodním dílem, ale že se jedná se o pohyblivé hrazení, a protože poklopový uzávěr tedy není stavbou, neboť není samostatnou věcí v právním smyslu, nevyžaduje ani stavební povolení ani kolaudaci, a vedení stavebního řízení tudíž bylo nadbytečné. K tomu lze pouze konstatovat, že řízení o výjimce je samostatným správním řízením, na stavebním řízení zcela nezávislým. Pokud skutečně shledá stavební úřad v navazujícím řízení, že pro instalaci poklopového uzávěru nebude třeba s ohledem na vývoj civilní judikatury schválení záměru ve stavebním řízení, pak bude možno hovořit o nadbytečnosti tohoto řízení o výjimce, avšak pro posouzení správnosti napadených rozhodnutí nemá takový případný závěr učiněný až ve stavebním řízení žádný vliv. Stejně tak pro posouzení, zda dojde k významnému zásahu do zájmů ochrany přírody instalací a provozem poklopového uzávěru v řízení o udělení výjimky podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody, jsou nepodstatné výsledky jiných řízení, v tomto případě konkrétně řízení o přestupku týkající se přestupku dle § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona. I tuto námitku učiněnou žalobcem v průběhu tohoto soudního řízení proto shledal soud nedůvodnou.
85. Soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že neprovede listinné důkazy navržené žalobcem, a to spisy vedenými Městským úřadem Louny pod sp. zn. MULN/7550/2018/RI a MULN/8165/2017/Su/PM ve věci žádosti žalobce o vydání povolení k nakládání s vodami a o dodatečné povolení stavby vodního díla „Navýšení jezu u MVE Lenešice a úprava rybího přechodu v k. ú. Lenešice“ (k prokázání tvrzení, že podání žádosti nebylo svobodným rozhodnutím žalobce, ale bylo reakcí na postup stavebního úřadu, který posoudil poklopový uzávěr jako neoprávněnou stavbu a zahájil řízení o jeho odstranění) a rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 12. 5. 2025, sp. zn. MZE-15387/2025, č. j. MZE-30429/2025-15111 (k prokázání tvrzení, že Ministerstvo zemědělství v přezkumném řízení reagovalo na judikaturu týkající se charakteru poklopového uzávěru, prohlídkou zjistilo skutečný stav věci a ve věci přestupku dle vodního zákona, jehož se měl žalobce dopustit, rozhodnutí správních orgánů zrušilo a řízení o přestupku zastavilo), neboť tyto nemohly poskytnout zjištění, která by mohla mít vliv na posouzení předmětné věci.

86. Ze všech výše uvedených důvodů soud uzavírá, že neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou. Výrokem I. tohoto rozsudku tedy žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. pro nedůvodnost zamítl.
87. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení, jež by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti, a proto soud výrokem II. tohoto rozsudku nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.
88. Výrok III. tohoto rozsudku pak vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož „osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému žalobci, pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného žalobou. V ostatních případech má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.“ Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu osoba zúčastněná na řízení nevynaložila žádné náklady, rozhodl soud, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 27. května 2026

Mgr. Václav Trajer v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.